

for Handel og Søfart, har den tidligere Handelsminister taget fat paa Sagen, og den nuværende højtærede Handelsminister har bragt den til det Punkt, hvor den er i Dag, idet han har forelagt den for Rigsdagen. Der blev i Oktober 1909 nedsat et Udvalg paa 8 Herrer med Professor, Dr. juris Torp som Formand til at gennemgaa Forslaget fra 1901 fra den første Kommission og eventuelt stille Ændringsforslag dertil. Til det samme Udvalg blev det overdraget at udarbejde Forslag om Andels- og Forbrugsforeninger, og Udvalget blev i den Anledning suppleret med Kontorchef Oxholm, Landstingsmand Sørensen-Saksager og Direktør Severin Jørgensen. Dette Udvalg afgav sit Arbejde den 30. November 1910. Det maa derfor fastholdes, at det Tidspunkt ikke ligger langt tilbage, da den højtærede Minister modtog det Grundlag, hvorpaa han i Dag stiller Forslag. Jeg vil gerne bemærke, at Tilføjelsen om Andelsselskaber er fremkommen paa Anmodning af Handelsstandens Repræsentation. Det er vist den danske Handelsstands Forretningsudvalg og Grosserer-Societetets Komité, som med Føje har gjort opmærksom paa, at det dog vilde være nødvendigt at faa en Lovgivning om Andelsselskaber, paa samme Tid som man fik en Lov for Aktieselskaber, eftersom Aktielovgivningen ellers maatte befrygtes, hvad vi senere ville komme ind paa under Dagens Forhandlinger, at blive ret illusorisk. Aktieselskabsforslaget, som vi her tale om, maa siges i sine Bestemmelser i Realiteten at være meget nær op til den første Kommissions Forslag, men dets ydre Fremtræden afviger noget, fordi man har delt hele Stoffet i flere Afsnit end den Gang; det andet Forslag, som vi komme til at behandle som næstnæste Nummer paa Dagsordenen, er jo noget ganske nyt, det har der ikke foreligget noget om. Der foreligger kun Udtalelser fra den første Kommission om, at den vilde anse det for nødvendigt, at der ogsaa blev fremsat Forslag i denne Retning, men da det ikke laa i dens Kommissorium at stille saadant Forslag, vilde den kun gøre opmærksom paa det manglende Led, saaledes at dette maatte blive tilvebragt bagefter.

Det er sikkert med fuldt Overlæg, at den højtærede Minister for Handel og Søfart først for nylig har fremsat Kommissionens Forslag her for Rigsdagen, men det er jo ensbetydende med, at dette Forslag ikke kan blive til Lov i denne Samling, det antager jeg, at den højtærede

Minister paa Forhaand er ganske paa det rene med. Der er jo andre ret vigtige Forslag, som ville trænge sig paa i den allersidste Tid, og det andet Ting har jo ikke haft denne Sag til Behandling, saa det er vist ganske udelukket, at den højtærede Minister kan have tænkt sig Muligheden af at kunne faa disse store Love gennemførte i indeværende Aar. Jeg mener, at den højtærede Ministers Plan har været den, som virkelig ogsaa det forefaldne peger henimod, at han vilde give alle de interesserede Parter Lejlighed til at udtale sig, forinden han forelagde Forslaget for Rigsdagen. Han har offentliggjort saavel Betænkningen som Kommissionens Lovforslag, og der har da ogsaa været gjort ret rigelig Brug af denne Adgang, saa den højtærede Minister har derigennem bidraget til at skaffe Sagen belyst og drøftet fra de forskellige interesserede Sider.

Her vil jeg da gerne komme tilbage til mine Udtalelser før om det store Fler-tals Ønsker paa dette Omraade. Medens disse Ønsker tidligere blev fremsatte i Fællesskab, kan det ikke nægtes, at efter at man har set Ønsket formuleret i et Lovforslag og i Særdeleshed i dette meget omfangsrige og i Enkeltheder gaaende Forslag, er dette Ønske blevet tilsat med en stor Del Kritik af selve Enkelthederne, saaledes som det for øvrigt plejer regelmæssig at blive Tilfældet. Naar den, som har med Aktieselskaber at gøre, tænker sig Lovforslagets Bestemmelser bragte i Anvendelse netop paa sine egne Forhold, er det ganske uundgaaeligt, i alt Fald kan det forudses, at hans Kritik vækkes til Live paa forskellige Punkter. Der er intet rimeligere, end at Lederne af mangeaarigt eksisterende danske Aktieselskaber, der have levet deres Liv hæderligt — jeg mener Selskaberne — og til almindelig Tilfredshed, spørge: Hvorfor skulle vi nu have alt dette, forandre vore Love, vore Vedtægter, vore Regler, vore Bestyrelsesforhold, vort hele tilvante Liv? Det gaar jo godt, som det er gaaet indtil nu. Det er lidt af den samme Følelse, som fik Udtryk i sin Tid ved Meterlovens Indførelse. Denne blev ogsaa udskudt i mange Aar af den Grund, at man syntes, det var gaaet godt paa den gamle Maade. — Men denne Kritik anser jeg ikke for berettiget. Det vil i dette Forhold, saa lidt som i noget andet, være muligt at indføre Straffe- og Bødebestemmelser og opstille Forskrifter alene for dem, som man kunde tænke sig vilde over-